Šelmy Zoo Ústí nad Labem – pracovní list

1) Řád šelem zahrnuje mnoho skupin živočichů. Jednou z těchto skupin jsou ploutvonožci. Najdi zástupce ploutvonožců v zoo, přečti si informační tabule a odpověz na následující otázky.
   a) Jaké tři čeledi patří do skupiny ploutvonožců?

   b) Pro ploutvonožce je typická tzv. utajená březost. Co to je?
      a. Pozastavení vývoje zárodku tak, že je porod načasován na nejpříznivější období.
      b. Březost samice, která se potají spářila s jiným, než dominantním samcem.
      c. Schopnost samic skrývat svou březost před predátory.
   c) Vyjmenuj alespoň 5 různých adaptací ploutvonožců pro potápění se.

   d) Zjisti, jaký druh tuleně chová zdejší zoo, a uveď, zda tento druh patří mezi nejohroženější tuleně.

   e) Která zvířata jsou přirozenými nepřáteli tuleňů na souši a která ve vodě?

      na souši:

      ve vodě:

   f) Který z těchto obrázků zobrazuje tuleně, a který lachtana? Jaké jsou mezi nimi rozdíly?

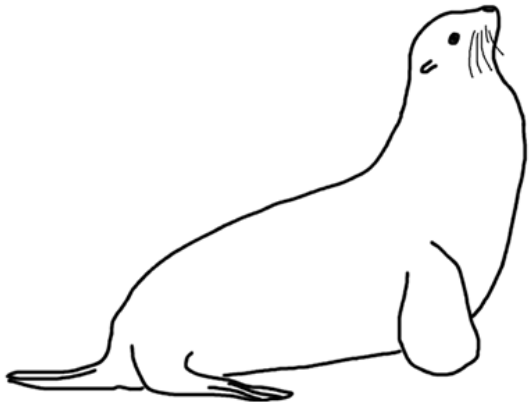

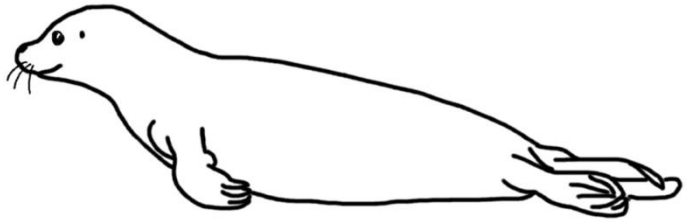

2) Dalším zástupcem šelem, na kterého v ústecké zoo narazíš, je vydra malá. Odpověz na následující otázky.
   a) Do jaké čeledi vydra malá patří?
   b) Kde tento druh žije?
   c) Zakroužkuj živočicha, který nepatří do jídelníčku vydry malé.
   d)
   e) V zoo narazíš ještě na jeden druh ze stejné čeledi šelem jako vydra. Až jej najdeš, přečti si o něm informace a vrať se k vyplnění těchto informací.
      Druh:

      Výskyt:

      Potrava:

      Zajímavost:

   f) Které druhy z této čeledi šelem se vyskytují přirozeně v přírodě České republiky?

3) V ústecké zoo si můžeš prohlédnout také dva zástupce šelem z čeledi psovitých – vlka hřivnatého a šakala čabrakového. Prohlédni si je a zjisti o nich následující informace:
   a) Jaký je areál rozšíření šakala čabrakového?

      Jakou potravou se šakal čabrakový živí?

      Porovnej hmotnost a délku těla šakala čabrakového a vlka hřivnatého.

   b) Jaký je areál rozšíření vlka hřivnatého a v jakém žije biotopu?

      Která z těchto siluet zobrazuje vlka hřivnatého a která vlka obecného? V čem je stavba jejich těla rozdílná a proč?

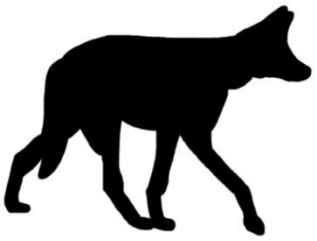
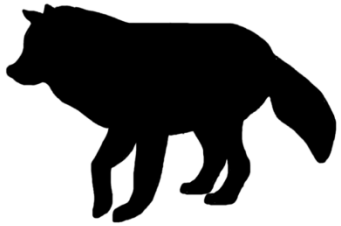

c) Které psovité šelmy bys mohl/a potkat v přírodě v České republice? Jsou zde původní?

4) Zástupcem promykovitých v pavilonu šelem je surikata. Prohlédni si tohoto živočicha v jeho výběhu a pokus se odpovědět na následující otázky. Svoje odpovědi si poté ověř na informačních tabulích.

a) Odkud tento druh pochází? V jakém biotopu žije?

b) Pozoruj chování různých surikat ve výběhu. Napiš alespoň 3 různé činnosti, které pozoruješ.

c) Z následujících obrázků zakroužkuj zvířata, která patří do jídelníčku surikat.

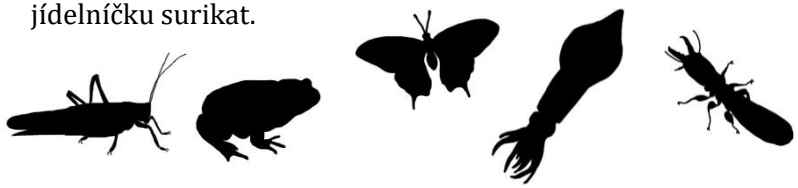

5) Zástupcem medvědovitých v pavilonu šelem je medvěd malajský. Prohlédni si tohoto živočicha v jeho výběhu a pokus se odpovědět na následující otázky. Svoje odpovědi si poté ověř na informačních tabulích.

a) Odkud tento druh pochází? (nápovědou ti může být jeho druhové jméno)

b) V jakém biotopu tento druh žije?

c) Ukládá se medvěd malajský k zimnímu spánku? Svou odpověď zdůvodni.

d) Umí tento druh medvěda šplhat po stromech?

e) Který z těchto tvarů nejvíce odpovídá oranžově žluté kresbě na hrudi medvěda malajského?

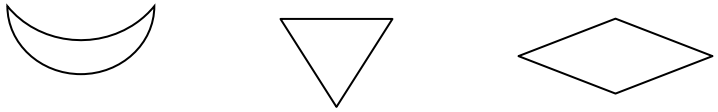

6) Vyplněním následující křížovky se dozvíš, kde se na území České republiky v současné době v přírodě vyskytují medvědi hnědí. Odpovědi na otázky najdeš v medvědí knize, najdi ji v pavilonu šelem.

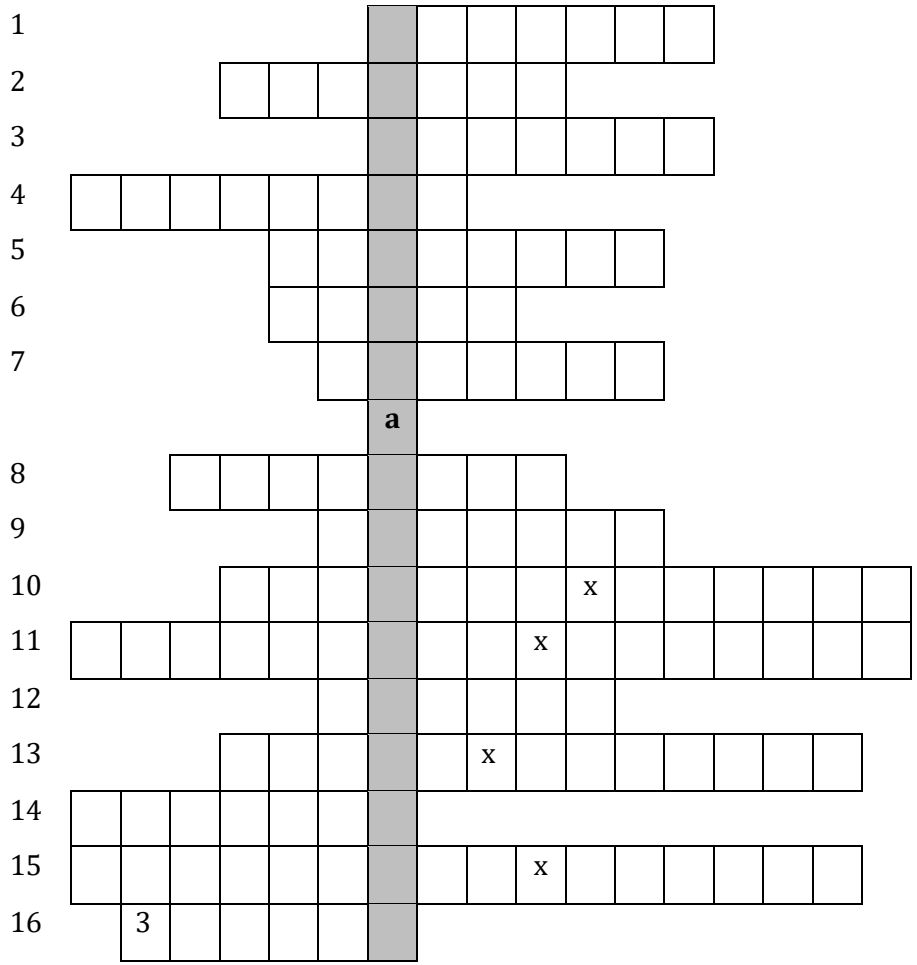

1. Tento medvěd patří mezi menší druhy s kratší srstí různých barev. Oproti medvědovi hnědému má kratší zadní nohy a kratší drápy.
2. Jak se nazývá období klidu ve vývoji oplozeného vajíčka?
3. Na které polokouli se vyskytuje medvěd hnědý?
4. Které druhy medvědů mají nejméně mláďat?
5. Kolik % váhy dospělých dosahují medvíďata po prvním roce života?
6. Který druh medvědů kojí svá mláďata nejdéle? (napiš pouze druhové jméno)
7. Tento medvěd je obvykle černě zbarvený a na hrudi má světlejší skvrnu ve tvaru písmene Y nebo V. (napiš pouze druhové jméno)
8. Tento medvěd je zbarven černě nebo hnědočerně s oranžově žlutou kresbou ve tvaru půlměsíce na hrudi. (napiš pouze druhové jméno)
9. Před přibližně kolika miliony let se na Zemi objevili první medvědi?
10. Široké tlapy medvědů ledních jsou z větší části na chodidlech porostlé srstí a prsty jsou spojené …….. …….. .
11. Co téměř výhradně tvoří potravu pandy velké?
12. Jaký zvuk vydávají medvíďata při sání mateřského mléka a usínání?
13. Jaký světadíl obývá medvěd brýlatý?
14. Co je u mláďat projevem nespokojenosti a špatné nálady?
15. Čím se živí medvíďata v prvních týdnech života?
16. Medvědi jsou samotářská zvířata. Vzájemnou blízkost vyhledávají jen v době páření. Jak dlouho spolu spárovaní jedinci žijí?

7) V zoo jsou z šelem největším počtem druhů zastoupeny šelmy kočkovité. Prohlédni si je, přečti si o nich na informačních tabulích a odpověz na následující otázky.

a) Stavy velkých kočkovitých šelem jsou často ohrožovány především činností člověka. Z jakých důvodů lidé kočkovité šelmy zabíjejí?

b) Jedním z ohrožených druhů kočkovitých šelem je irbis. V které části světa se irbis vyskytuje a v jakém žije biotopu? Jak je přizpůsoben životu ve svém životním prostředí?

Jaký je současný stav irbisů v přírodě? Jak se lidé snaží tento druh zachránit?

c) Které dva druhy malých kočkovitých šelem můžeš v zoo pozorovat? (nenacházejí se v pavilonu šelem, ale cestou sem jsi na ně narazil/a)

Větší z těchto druhů je na seznamu ohrožených druhů, který z nich to je?

d) Dalším zástupcem kočkovitých šelem v ústecké zoo je lev konžský. Kde se tento poddruh v přírodě vyskytuje a v jakém biotopu žije?

Které z následujících zvířat se se lvem v přírodě určitě nesetká?

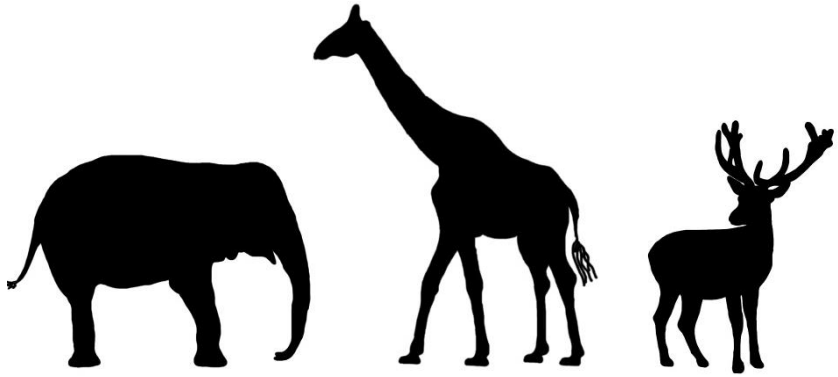

e) Následující tabulka porovnává různé rody kočkovitých šelem. Informace v ní jsou ale zpřeházené. Přiřaď k jednotlivým rodům správné informace (používej symboly).

	výskyt	**srst**	**lov**	**barevná variance**	**zajímavost**
lev □	Asie		Nejčastěji se ke kořisti snaží co nejblíže nepozorovaně přiblížit a poté ji rychlým útokem ze zálohy ulovit.	ano - černá	nemá zatažitelné drápy
jaguár ○	Afrika		Nejprve se nepozorovaně přiblíží a pak vyvine velkou rychlost (až 120 km/hod) k jejímu ulovení.	ne	nazývána „horský lev“
tygr △	Afrika	jednobarevná	Nejčastěji se ke kořisti snaží co nejblíže nepozorovaně přiblížit a poté ji rychlým útokem ze zálohy ulovit.	ne	často loví ve vodě
gepard ☆	Severní Amerika	jednobarevná	Nejčastěji se ke kořisti snaží co nejblíže nepozorovaně přiblížit a poté ji rychlým útokem ze zálohy ulovit.	ano - bílá	žijí ve skupinách
puma ✚	Jižní Amerika		Většinou loví samice, které jsou dobře organizované. Některé se ukryjí před stádem proti směru větru, další jim pak stádo naženou z opačné strany.	ano - bílá	největší kočkovitá šelma

8) Závěrečné shrnutí. Řád šelmy zahrnuje mnoho čeledí. V Zoo Ústí nad Labem jsi se seznámil/a se šesti z nich. Dokážeš k následujícím obecným charakteristikám napsat, o které čeledi se jedná?

a) Šelmy malé nebo střední velikosti s dlouhým tělem a poměrně krátkýma nohama. Mají velmi ohebnou páteř. Kolem řitního otvoru mají pachové žlázy, jejichž sekret ostře páchne.

b) Největší žijící pozemní šelmy se zakrnělým ocasem, většinou všežravé, zcela postrádají obličejovou mimiku. Žijí v Americe a Eurasii.

c) Specializované masožravé šelmy se zkrácenou obličejovou částí lebky, velkýma očima a obvykle zatažitelnými drápy. Špičáky a drápy na předních končetinách jsou velmi ostré. Obvykle loví individuálně.

d) Šelmy na poměrně dlouhých nohách a s početnými zuby v prodloužené obličejové části lebky. Kořist zpravidla štvou a žijí v sociálně uspořádaných smečkách.

e) Šelmy se štíhlým a protáhlým tělem na nízkých nohách, nenápadně zbarvené. Žijí v teplých oblastech Afriky a Asie.

f) Šelmy přizpůsobené životu ve vodním prostředí. Jejich končetiny jsou přeměněny v ploutve. Mají silnou tukovou vrstvu a různé adaptace k potápění. Po zemi se mohou jen plazit a nemají ušní boltce.